POSUDEK NA DISERTAČNÍ PRÁCI

INFO

Název práce: Některé případy herbivorie ryb v České republice
Autor: Ing. Tomáš Zapletal, Ph.D.
Afiliace autora: Univerzita Hradec Králové, Přírodovědecká fakulta, Katedra biologie
Školitel: RNDr. Michal Andreas, Ph.D.
Afiliace školitele: Univerzita Hradec Králové, Přírodovědecká fakulta, Katedra biologie
Oponent: prof. Ing. Lukáš Kalous, Ph.D.
Afiliace oponenta: Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra zoologie a rybářství

ANOTACE

Disertační práce „Některé případy herbivorie ryb v České republice„ se zabývá tématem herbivorie čtyř druhů ryb a je založena především na neobvyklých nálezech zbytků rostlin v zažívacím traktu druhů, které nejsou primárně resp. obligatorně rostlinožravé (okoun a pstruh) a na dvou *in situ* studiích herbivorních ryb (perlín a amur). Zjištěné výsledky jsou obsaženy ve 4 prvoautorských publikacích, z nichž dvě jsou vydané v časopisech s nenulovým impakt faktorem (IF) v databázi označované jako Web of Science (WoS). Jeden článek byl publikován v recenzovaném vědeckém časopise (bez IF) a jeden článek (bez IF) byl publikován jako příspěvek ve sborníku evidovaném na WoS.

HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE

Předložená práce je velmi úsporná, bez zjevných gramatických a stylistických chyb. Za čtivou ji nepovažuji. Graficky je obecná část strohá a sestává se ze dvou grafů a několika převzatých nebo vlastních fotografií ryb a lokalit. Po formální stránce práci hodnotím jako dostačující.

HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE

Měl jsem příležitost být na začátku procesu finalizace předložené disertační práce a to tím, že jsem oponoval již její teze. Většina mých formálních připomínek, které jsem k práci měl, byla zapracovaná, což oponenta vždy potěší. Tomáš také se mnou mé připomínky aktivně konzultoval, což považuji za velmi přínosné a takové nastavení systému přípravy obhajoby disertační práce a ukončení doktorátu lze jen doporučit. Nicméně, některé mé výtky přetrvávají a těm se budu v následujících řádcích věnovat.

Teoretická část, trochu překvapivě zahrnuje i konkrétní příklady herbivorie, které se tematicky překrývají s následující kapitolou, kde jsou tyto příklady prezentovány publikovanými výsledky.

Teoretickou část považuji za nejslabší, protože herbivorie u ryb je fascinující fenomén vyskytující se napříč mnoha rybími taxony a zahrnující mnoho různých morfologických i fyziologických adaptací. Herbivorní ryby jsou esenciální komponentou korálových útesů a hrají významnou roli v koloběhu živin nejen v moři, ale i ve sladkovodních systémech. Bohužel velká část této kapitoly je vyplýtvána na nudné

popisy známých druhů a svět rybí herbivorie nechává v podstatě uzavřený a to přes to, že jsem autora na potřebu širšího pohledu již upozorňoval. Stejně vyznívají dva prezentované grafy, které bez obsáhlejšího popisu jen pěkně vypadají, ale co nám konkrétního sdělují, nevím.
Obsahově mne v práci nejvíce zaujaly zkoumané odchylky od předpokládaného potravního chování. Nálezy dokazující konzumaci rostlinného materiálu okounem a pstruhem, následující pátrání po jeho důvodech je dobrodružné a objevné. Škoda jen, že kontext disertační práce zůstává velmi omezený a s uvedeným přehledem literatury také převážně lokální. Kapitola 3 prezentuje publikované výsledky práce ve formě samostatných článků, které prošly recenzním řízením a shledávám je metodicky dostačující. Závěr práce je stručný, jasný a odpovídá formálně na stanovené cíle.

OTÁZKY

- Jaký je evoluční původ herbivorie ryb?
- Jaké jsou/mohu být evoluční výhody herbivorie ryb?

ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

Závěrem mohu konstatovat, že Ing. Tomáš Zapletal, PhD. prokázal dostačující tvůrčí schopnost a jeho disertační práci doporučuji k obhajobě.

V Úněticích 29. 4. 2019

prof. Ing. Lukáš Kalous, Ph.D.